

Možnosti fyzioterapie u pacientů s míšním poraněním v subakutní fázi v průběhu hospitalizace na spinální jednotce

Klinika úrazové chirurgie a spinální
jednotka FN Brno

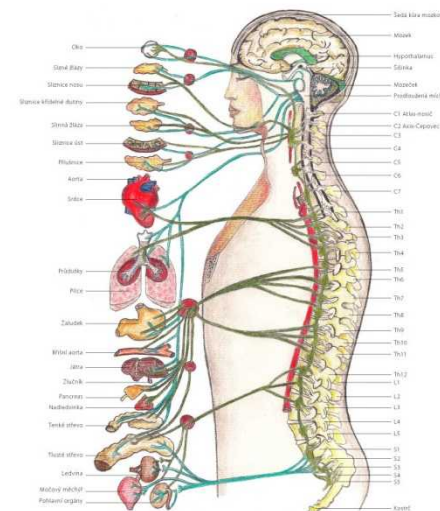
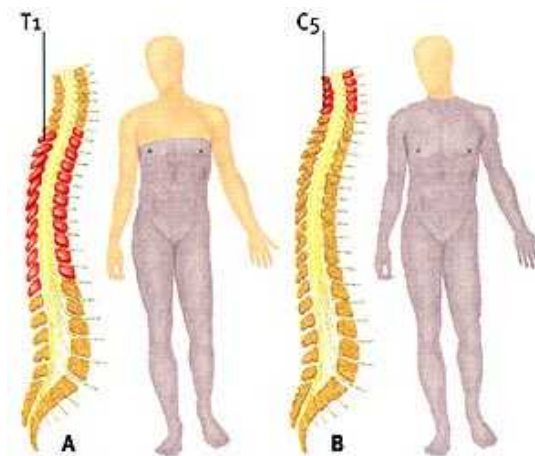
Hana Jakšová

Pacienti po poranění páteře s přidruženým postižením míchy:

○ **Komplexní léčba** po poranění páteře a míchy, které sebou vždy přináší závažný zásah do funkce doslova všech orgánových soustav, je specifická,

○ aby byla úspěšná, vyžaduje **dlouhodobou spolupráci širokého týmu.**

- Postupná **centralizace péče** na specializovaná pracoviště, která je v ČR pod názvem **spinální program** realizována jasně ukázala, že pacientům s míšní lézí nejen akutně i dlouhodobě zachraňuje život,
- umožní také většině takto poraněných návrat k soběstačnosti,
- návrat do sociálně pracovního prostředí člověka, čímž je podmíněná **výsledná kvalita jeho života po poranění.**

Rehabilitace po poranění páteře a míchy

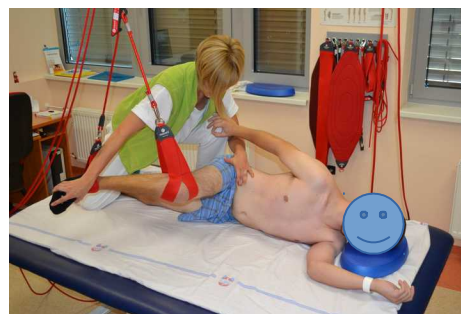
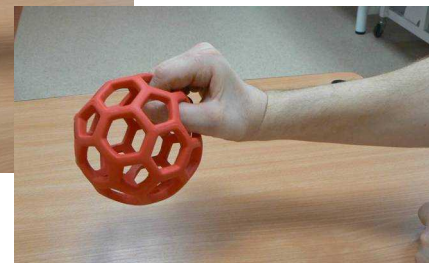
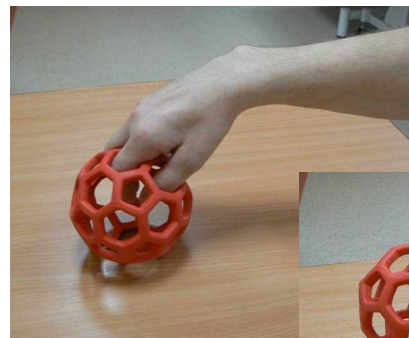
- Rehabilitace je zahájena již v akutní fázi a dále pacienta provází jak v subakutním tak v chronickém období po úrazu.
- Je samozřejmou a nezbytnou součástí péče o spinální pacienty,
- po chirurgickém řešení je prakticky jedinou léčbou, která může pacientovi přinést profit ve smyslu úpravy neurologického deficitu a celkového **funkčního zlepšení**.

○ Sestává z **fyzioterapie** a **ergoterapie**,

○ společným cílem je maximální podpora návratu či udržení aktivního pohybu,

○ jeho následné využití v **sebeobslužných** a **lokomočních** dovednostech.

Obecné shrnutí cílů a priorit rehabilitace pro všechny fáze po poranění:

- prevence či léčba **respiračních obtíží**, spočívající v zabezpečení hygieny dýchacích cest, nácviku samostatné expektorace,

- vysoce významné zejména u pacientů s poraněním segmentů krční páteře, u kterých bývá s ohledem na charakter léze, mechanika dýchání závažně narušena,

- podpora cirkulace tělesných tekutin jako **prevence cévních komplikací**,
- udržení **fyzilogických rozsahů pohybů** v kloubech, elasticity měkkých tkání,
- důležitý předpoklad pro obnovu či substituci omezené funkce,
- nutný podklad pro pozdější fungování v sedavé poloze v případě, že výslednou pomůckou pro lokomoci bude vozík, jehož výběr může být při přítomnosti omezených kloubních segmentů značně komplikován.

- **facilitace volní motoriky** (aktivního pohybu),
- a optimalizace patologicky zvýšeného svalového tonu (spasticity),
- nezbytný základ pro **nácvik substitučních pohybových strategií**,
- cílem je tedy využití aktivního pohybu pro **maximální možnou soběstačnost** v běžných aktivitách každodenního života.
- **eliminace bolestí** nasedajících na samotné poranění, na omezení mobility či přetěžování pohybového aparátu, ke kterému nutně akutně i chronicky dochází.

○ v neposlední řadě je cílem fyziio i ergoterapie **podpora duševního zdraví a motivace pacienta** do dlouhodobého procesu rehabilitace, směřující k návratu do dalšího aktivního života.

○ Výše uvedených cílů dosahuje rehabilitace **pohybovou terapií** vycházející ze znalostí o řízení a vývoji fyziologického pohybu.

○ Využívá **plasticity centrálně nervového systému**, jejíž mechanismy potencuje.

- Vychází z aplikace aferentních vstupů, které jsou výsledkem **cíleně volené pozice** a **facilitacích podnětů** (manuální kontakt, streč, odpor, tlak v kombinaci s opticko akustickými podněty),
- CNS podněty zpracovává a získává tak **pohybové zkušenosti**.
- Ty procesem dlouhodobého motorického učení při opakovaném tréninku ukládá a následně pak používá v běžném spontánním pohybovém projevu i mimo pohybový trénink.

- Od rehabilitace nemůžeme očekávat zázračné probuzení plegických částí těla,

- možnosti regrese neurologického deficitu jsou determinovány rozsahem míšní léze,

- **můžeme očekávat** postupné zvládnutí pohybů na základě kvalitnějšího řízení.

○ **Pohybová terapie** pacientovi postupně umožňuje aktivní zapojování do polohování, do činností souvisejících s hygienou, oblékáním či sebesycením, zvládnání pohybu ať už s pomocí vozíku či chůze s optimální pomůckou.

○ Vede k postupnému **zvyšování funkčního potenciálu**, čímž se pacient přibližuje k **samostatnosti**.

○ **Cílem rehabilitace** je její maximální možná míra a tím podmíněná kvalita života.

DĚKUJI ZA POZORNOST...

